

Ελεύθερη Ανθρωγένεση: Έκτρωση Ενάντια στην Εργασία

Sophie Lewis¹

1η Ιουνίου 2022

Ανθρωγένεση², η, ουσ. Η παραγωγή ανθρωπίνων όντων.

Φέτος την Πρωτομαγιά, ως συνήθως, συγκεντρωθήκαμε σε ολόκληρη τη Γη εργάτες και έγκυοι³ για να γιορτάσουμε τους εαυτούς μας ως ανθρωγεννήτορες⁴: ως δημιουργούς του κόσμου και ημών αλλήλων. Μαζευτήκαμε εν είδει προειδοποίησης προς τις κυρίαρχες τάξεις: ότι δεν έχουμε ξεχάσει τον σκοπό μας, την αυτοκατάργησή μας ως τάξης. Και ούτε έχουμε ξεχάσει πως αυτοί είναι οι εχθροί κάθε ζωής που αξίζει να βιωθεί, κάθε ζωής που εμείς δημιουργούμε. Κατόπιν, την επόμενη μέρα, πληροφορηθήκαμε ότι ο τερματισμός της κήσης πρόκειται να καταστεί παράνομος στις μισές από τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Σας υπενθυμίζω: το Ανώτατο Δικαστήριο των Ηνωμένων Πολιτειών κινείται στην κατεύθυνση να ανατρέψει τόσο την απόφαση *Ρόου εναντίον Γουέντ* (Roe v. Wade), όσο και την απόφαση *Κέισι* (Planned Parenthood v. Casey) του 1992, που επικύρωνε ότι είχε ήδη καθιερώσει η *Ρόου*, δηλαδή, το δικαίωμα σε μια ιδιωτική απόφαση, με έναν γιατρό, για την τύχη ενός εμβρύου. Η τελική απόφαση (της οποίας διέρρευσε η εισηγητική πρόταση) δεν έχει ακόμη δημοσιοποιηθεί τη στιγμή που γράφονται αυτές οι γραμμές.⁵ Αλλά οφείλουμε και όντως περιμένουμε ότι θα δοθεί το ελεύθερο στις Πολιτείες της Αμερικής να απαγορεύσουν τις εκτρώσεις. Τουλάχιστον οι μισές πολιτείες θα το πράξουν

¹ Lewis, Sophie. Free Anthrogenesis: Antiwork Abortion. Salvage Magazine, Issue #12: A Ceaseless Storm. Spring/Summer 2022. London, 2022. Διαθέσιμο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <https://salvage.zone/free-anthrogenesis-antiwork-abortion/>

² ΣτΜ. Επιλέγουμε να αποδώσουμε τον όρο Anthrogenesis που χρησιμοποιεί η Σόφι Λιούις ως Ανθρωγένεση, αν και παραβιάζει το γλωσσικό μας αισθητήριο. Ο πιο προσοικειός όρος Ανθρωπογένεση (Anthropogeny ή Anthropogenesis) χρησιμοποιείται ήδη για τον επιστημονικό κλάδο που μελετά την προέλευση του ανθρώπινου είδους, εφαρμόζοντας κατηγορίες της φυσικής επιλογής αλλά και λαμβάνοντας υπόψη ευρύτερους κλιματικούς, γεωγραφικούς, οικολογικούς, κοινωνικούς και πολιτισμικούς παράγοντες.

³ ΣτΜ. Η συγγραφέας χρησιμοποιεί τον όρο «labourers». Στην αγγλική γλώσσα ο όρος «labour» χρησιμοποιείται για να περιγράψει τόσο την εργασία, τον μόχθο, όσο και τις ωδίνες του τοκετού. Το διττό νόημα της λέξης και η ταυτόχρονη αναφορά στην παραγωγική και στην αναπαραγωγική εργασία, μόνο περιφραστικά μπορούν να αποδοθούν στα ελληνικά.

⁴ ΣτΜ. Σε ολόκληρο το άρθρο, η Λιούις αποφεύγει συστηματικά να ταυτίσει την αναπαραγωγική εργασία και την εργασία της κήσης με τις γυναίκες και το γυναικείο φύλο. Προσπαθώντας να μην προδώσουμε το πνεύμα της συγγραφέως, επιλέγουμε να χρησιμοποιήσουμε ενίοτε το αρσενικό γένος, σε εναλλαγή με το θηλυκό, όταν αναφερόμαστε σε ανθρώπους που κυφορούν.

⁵ ΣτΜ. Το άρθρο δημοσιεύτηκε στην ιστοσελίδα του περιοδικού Salvage την 1^η Ιουνίου 2022. Είκοσι τρεις μέρες μετά, την Παρασκευή 24 Ιουνίου του 2022, το Ανώτατο Δικαστήριο δημοσιοποίησε την απόφασή του για την υπόθεση *Ντομπς εναντίον Τζάκσον* (Dobbs v. Jackson Women's Health Organization), στην οποία και έκρινε ότι το Σύνταγμα των Ηνωμένων Πολιτειών δεν προστατεύει το δικαίωμα στην έκτρωση. Με την απόφαση αυτή, το Ανώτατο Δικαστήριο ανέτρεψε την απόφαση *Ρόου*, επιβεβαιώνοντας, έτσι, το αληθές της προηγηθείσας διαρροής.

με μεγάλη προθυμία. Στην πραγματικότητα, στις πολιτείες εκείνες όπου μηχανισμοί ενεργοποίησης είναι έτοιμοι και περιμένουν, η έκτρωση θα παρανομοποιηθεί τη στιγμή ακριβώς που θα το επιτρέψει ο νόμος. Από τον πληθυσμό της Αμερικής που βρίσκεται σε θέση (σύμφωνα με την ηλικία και την κατάσταση του αναπαραγωγικού του συστήματος) να κυφορήσει, ο μισός και πλέον ζει υπό νομικά καθεστώτα καταναγκαστικής κύησης.

Το Κόμμα των Δημοκρατικών δεν προχώρησε ποτέ στην κατοχύρωση του δικαιώματος πρόσβασης στην έκτρωση, παρ' ότι είχε σημειώσει πλειστάκις ενισχυμένες πλειοψηφίες από το 1973. Οι Τάιμς της Νέας Υόρκης ισχυρίζονται ότι, με μια –καταδικασμένη σε αποτυχία– πρωτοβουλία του Τσακ Σούμερ (Chuck Schumer), «οι Δημοκρατικοί του Κογκρέσου προσπαθούν να προστατεύσουν το δικαίωμα στην έκτρωση»⁶. Δύσκολα μπορώ να φανταστώ τί θα άλλαζε αν δεν προσπαθούσαν. Δύο μέρες μετά τη διαρροή από το Ανώτατο Δικαστήριο, η πρόεδρος της Βουλής Νάνσι Πελόζι (Nancy Pelosi), πέταξε μέχρι το Τέξας για να υποστηρίξει τον Χένρι Κουέιαρ (Henry Cuellar), έναν από τους τελευταίους πολέμιους του δικαιώματος στην έκτρωση που κατεβαίνει για να εκπροσωπήσει τη Δημοκρατική παράταξη στο Κογκρέσο, ένα βαμπίρ υπέρ της ζωής⁷ που συναγωνίζεται για την ίδια έδρα την Τζέσικα Σισνέρος (Jessica Cisneros), υποψήφια που χαιρεί της στήριξης του Μπέρνι⁸.

Στην εισηγητική του πρόταση για την ανατροπή της Ρόου –η οποία και διέρρευσε στον δικτυακό τόπο Politico από κάποιο πρόσωπο που δεν έχει ακόμη ταυτοποιηθεί– ο δικαστής Αλίτο (Samuel Alito) ασκεί κριτική σε ένα ολόκληρο πλέγμα αλληλένδετων δεδικασμένων που υπερασπίζονται την ιδιωτικότητα. Για παράδειγμα, αμφισβητεί τη νομιμότητα της Λόρενς (*Lawrence v. Texas*), απόφασης ορόσημο που ακύρωσε τους νόμους περί σοδομισμού. Το ίδιο κάνει και για την απόφαση Όμπεργκεφελ (*Obergefell v. Hodges*), που νομιμοποίησε τον γάμο ομοφύλων. Δεν υπάρχει αμφιβολία: οι σημερινοί Χριστιανοφασίστες επιθυμούν να βάλουν τέλος σε κάθε μορφή μη-παραγωγικής και μη-αναπαραγωγικής σωματικής αυτονομίας, συμπεριλαμβανομένης, ασφαλώς, της διακοπής της κύησης αλλά και της αντισύλληψης, του κουίρ σεξ καθώς και της ελευθερίας να καθυστερούμε την έλευση της εφηβείας, να διαμορφώνουμε το φύλο μας και να χρησιμοποιούμε δημόσιες τουαλέτες ως τρανς άτομα. (Φέτος, στο Τέξας, έβαλαν πρώτα στο μάτι τα τρανς αδέρφια μας και τις πολύ νεαρές τρανς συντροφισσες). Για να δανειστώ μια διατύπωση της Νατάσα Λέναρντ (Natasha Lennard), επιδιώκουν την «παλιγγενεσία ενός έθνους στο οποίο τα μόνα δικαιώματα που θα επιβιώνουν θα είναι όσα προστατεύουν την ιδιοκτησία, την πατριαρχία και τη λευκότητα»⁹. Έχει καιρός που

⁶ <https://www.nytimes.com/2022/05/10/us/politics/roe-v-wade-abortion-senate-vote.html>

⁷ ΣτΜ. Στα κοινωνικά συμφραζόμενα των Ηνωμένων Πολιτειών, τα δύο μέτωπα της πολυετούς διαμάχης για τις εκτρώσεις έχουν κωδικοποιηθεί ως εξής: υπέρ-της-επιλογής (pro-choice) για τις υπέρμαχους της αναπαραγωγικής δικαιοσύνης, και υπέρ-της-ζωής (pro-life) για αυτούς που αγωνίζονται για τον περιορισμό των αναπαραγωγικών δικαιωμάτων και της πρόσβασης στην έκτρωση.

⁸ ΣτΜ. Μπερνάρντ «Μπέρνι» Σάντερς (Bernard “Bernie” Sanders), δημοκρατικός σοσιαλιστής, Γερουσιαστής για την πολιτεία του Βερμόντ από το 2007, ανεξάρτητος αν και συμμετέχει στους Δημοκρατικούς της Γερουσίας.

⁹ <https://theintercept.com/2022/05/03/abortion-roe-v-wade-supreme-court/>

κερδίζουν ακατάπαυστα, ενώ την ίδια στιγμή ενημερώνουν ανοιχτά τον κόσμο για τις προθέσεις τους.

Το μεγαλύτερο μέρος του Νότου ζει εδώ και χρόνια σαν να μην υπήρχε η απόφαση Ρόου. Οι έγκυοι που συλλαμβάνουν και κατόπιν αποβάλλουν, αντιμετωπίζουν στην καλύτερη περίπτωση την ανακριτική δυσπιστία στα τμήματα επειγόντων (αυτό υποτίθεται υπάρχει για να ξεσκεπάσει πιθανές παραβάσεις του νόμου για τα βλαστοκύτταρα), και μερικές φορές προσαγωγές ή και χειρότερα. Στο πεδίο της ανθρωγένεσης, όπως άλλωστε καταγράφει καθημερινά η Νατάσα Λέναρντ και άλλοι δημοσιογράφοι σαν αυτήν, ζούμε σε καθεστώς υπερποινικοποίησης. Οι εξουσίες επιθεώρησης και επιτήρησης των ομοσπονδιακών και πολιτειακών αστυνομικών αρχών πολλαπλασιάζονται. Ο πληθυσμός των φυλακισμένων γυναικών έχει επταπλασιαστεί από το 1980 και πλέον αυξάνεται με διπλάσιο ρυθμό από αυτόν των ανδρών κρατουμένων¹⁰.

Ομάδες όπως η *If/When/How: Lawyering for Reproductive Justice*¹¹ έχουν ήδη στοιχειοθετήσει πολλαπλές περιπτώσεις που αφορούν ψηφιακό ντόξινγκ¹², ανοιχτές τηλεφωνικές γραμμές για καταδόσεις, συλλήψεις και απόδοση κατηγοριών για φόνο. Είναι κανονικός ταξικός πόλεμος. Συλλογικότητες εργαζομένων σε ποινικοποιημένες βιομηχανίες υπέρ της αναπαραγωγικής δικαιοσύνης δεν περιμέναμε με σταυρωμένα χέρια την Ομοσπονδία Προγραμματισμένης Γονιμότητας της Αμερικής (Planned Parenthood)¹³ να κινητοποιηθεί για συλλήψεις όπως αυτή της Λιζέλ Χερέρα (Lizelle Herrera) –με την κατηγορία του φόνου του εμβρύου που κουβαλούσε μέσα της– τον Απρίλιο του 2022. Η Χερέρα αφέθηκε πριν καν η Planned Parenthood προλάβει να κινητοποιηθεί. Οι ομάδες νομικής και υλικής υπεράσπισης που έχουν συγκροτηθεί από σεξεργάτριες όπως το Frontera Fund¹⁴ και η

¹⁰ <https://jacobin.com/2022/05/abortion-ban-supreme-court-alito-roe-wade-dobbs>

¹¹ ΣτΜ. Το *If/When/How: Lawyering for Reproductive Justice* είναι ένα μη κερδοσκοπικό δίκτυο φοιτητών/τριών νομικής, δικηγόρων και αντίστοιχων οργανώσεων, που αναλαμβάνει νομική υποστήριξη ενώ παράλληλα οργανώνει άμεσες δράσεις και παρεμβάσεις (νομικού και μη) ακτιβισμού, με κεντρικό άξονα την αναπαραγωγική δικαιοσύνη. Περισσότερες πληροφορίες στον δικτυακό τόπο: <https://www.ifwhenhow.org/>

¹² ΣτΜ. doxing – η πρακτική συλλογής και δημοσιοποίησης στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, από τρίτα πρόσωπα, ιδιωτικών πληροφοριών ή πληροφοριών ταυτοποίησης προσώπου (ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων).

¹³ ΣτΜ. Η Ομοσπονδία Προγραμματισμένης Γονιμότητας της Αμερικής (Planned Parenthood Federation of America) είναι μη κερδοσκοπικός οργανισμός που παρέχει αναπαραγωγική υγειονομική φροντίδα και σεξουαλική αγωγή, ενώ παράλληλα προωθεί την αναπαραγωγική υγεία και τα αναπαραγωγικά δικαιώματα. Υπάρχει από το 1916 όταν η Margaret Sanger άνοιξε την πρώτη κλινική εκτρώσεων στο Μπρούκλιν της Νέας Υόρκης. Το 1921 η Sanger ίδρυσε την Αμερικανική Ένωση Ελέγχου Γεννήσεων, η οποία κατόπιν, το 1942 μετονομάστηκε σε Planned Parenthood. Από το 1952 διατελεί μέλος της Διεθνούς Ομοσπονδίας Προγραμματισμένης Γονιμότητας (IPPF). Η Planned Parenthood αποτελεί τον μεγαλύτερο πάροχο υπηρεσιών αναπαραγωγικής υγείας (συμπεριλαμβανομένων των εκτρώσεων) στις Η.Π.Α.

¹⁴ ΣτΜ. Το Frontera Fund είναι ένα ταμείο πρακτικής υποστήριξης και οικονομικής βοήθειας για την έκτρωση για άτομα που διαμένουν στην κοιλάδα του Ρίο Γκράντε. Συμμετέχει στο Εθνικό δίκτυο Ταμείων για τις Εκτρώσεις (National Network of Abortion Funds). Με τα δικά τους λόγια από το κείμενο αυτοπαρουσίασης τους: «Το Frontera Fund πιστεύει ότι όλοι οι άνθρωποι πρέπει να έχουν αυτονομία πάνω στο σώμα τους, το

If/When/How, είναι μπαρουτοκαπνισμένες εξαιρέσεις στο κυρίαρχο ρεύμα του κινήματος υπέρ της επιλογής, όπου κατά κανόνα κυριαρχεί η δυσφορία και η έλλειψη εμπειρίας στην επαφή με το καθημερινό μπερδεμένο κουβάρι της χρήσης ουσιών, της μαύρης αγοράς και των γκριζών νομικών ζωνών. Υπάρχει απολύτως ζωτική ανάγκη για εκατοντάδες ακόμη ομάδες που να είναι εξοπλισμένες ώστε να προσφέρουν πολιτικοποιημένη «νομική υποστήριξη» σε προλετάρειες που βρίσκονται σε κήση, στο εδώ και στο τώρα. Το από πού θα προκύψουν αυτές οι ομάδες, δεν είναι ακόμη ξεκάθαρο.

Πώς φτάσαμε ως εδώ; Επί δεκαετίες, η λογική των Δημοκρατικών ήταν να ποντάρουν τυφλά στην επιβίωση της απόφασης Ρόου –και συγκεκριμένα μιας Ρόου κούφιας, μιας Ρόου διαρκώς υπό απειλή, ό,τι πρέπει για συλλογή χρημάτων και εράνουσ– ως στρατηγική σταθεροποίησης της ψήφου μέσα στον αιώνιο, αβρό χορό του δικομματισμού για τη νομή της εξουσίας. Όμως, οι Ρεπουμπλικάνοι, αντί να έρθουν στα συγκαλά τους όπως υπολόγιζαν οι Δημοκρατικοί, επέλεξαν ξανά και ξανά τον εναγκαλισμό με τον φασισμό του φύλου και με ανοιχτά αντιδημοκρατικές και αιμοσταγείς πολιτικές, εφόσον έβλεπαν ότι τέτοιου είδους επιλογές δεν επέφεραν συνέπειες. Παρ' όλα αυτά, η μπλε ομάδα¹⁵ συνέχισε να στροβιλίζεται στον ρυθμό, πιστεύοντας πως οι ολοένα και πιο τρομακτικές απειλές των Ρεπουμπλικανών θα αρκούσαν για να εξασφαλίσουν τη συμμόρφωση των ψηφοφόρων της, και αποφεύγοντας, έτσι, να αναστατώσει τους εταιρικούς χρηματοδότες της. Ασφαλώς οι Δημοκρατικοί ορισμένες φορές δήλωναν σοκαρισμένοι –όπως με το πραξικόπημα της 6^{ης} Ιανουαρίου–, πραγματικά σοκαρισμένοι με την κατάντια των Ρεπουμπλικανών. Συνέχιζαν, εντούτοις, να στροβιλίζονται φωνάζοντας «δώστε τις εισφορές σας!» και «ψηφίστε!» ενώ ολόκληροι θεσμοί ερειπώνονταν. Έστησαν μια παράσταση βλοσυρής «Αντίστασης» που την διάνθισαν με καθησυχαστικά κλεισίματα ματιού στα φιλαράκια των αντίπερα εδράνων. Έδειξαν εμπιστοσύνη στη διαδικασία και πλέον δεν υπάρχει τίποτα που να μπορούν να κάνουν για να σταματήσουν την επίθεση στις σεξουαλικές ελευθερίες και την ακεραιότητα της αναπαραγωγικής εργασίας σε αυτήν τη χώρα. Είναι απολύτως δικό τους το φταίξιμο.

Αλλά ας φανταστούμε ότι οι προοδευτικοί που κατ' όνομα, τουλάχιστον, φέρονται να έχουν τον έλεγχο της επικράτειας, δεν είχαν ακινητοποιηθεί από μόνοι τους. Ας φανταστούμε ότι είναι ικανοί να ψελλίσουν τη λέξη «έκτρωση», όπως έκανε για πρώτη του φορά ο Τζο Μπάιντεν (Joe Biden) –τί φοβερός τύπος!– μετά από τη διαρροή της εισηγητικής πρότασης εναντίον των εκτρώσεων. Ας αναλογιστούμε εν τάχει: τί πραγματικά έχει να προσφέρει σε όσες και όσους ζουν στη χώρα και κυοφορούν, η καλύτερη εκδοχή της μπλε ομάδας; Σε γενικές γραμμές, ιδιωτικότητα και επιλογή. Αυτές οι δύο έννοιες αντιπροσωπεύουν και τα όρια των εννοιολογήσεων και των δυνατοτήτων που παρέχει το σύστημα λόγου της εθνικής πολιτικής της κήσης. Οι Αμερικανοί να μπορούν να κυοφορήσουν και να κάνουν έκτρωση με δικά τους έξοδα. Στην καλύτερη

δικαίωμα να κάνουν οικογένεια με τον τρόπο που είναι ο καλύτερος γι' αυτούς. Το Frontera Fund γνωρίζει ότι πολλά εμπόδια στην πρόσβαση στην έκτρωση και στην αναπαραγωγική δικαιοσύνη εμφανίζονται στα σημεία όπου τέμνονται η μετανάστευση με την τάξη, τη φυλή και το φύλο. [...] Το Frontera Fund είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός, αλλά οργανώνεται οριζόντια και απορρίπτει τις αξίες του καπιταλισμού στην υποδομή και τις πρακτικές μας.» Περισσότερα στη διεύθυνση: <https://abortionfunds.org/fund/frontera-fund/>

¹⁵ ΣΤΜ. Το επίσημο χρώμα του Κόμματος των Δημοκρατικών.

των περιπτώσεων, όλα αυτά να συμβαίνουν στην ιδιωτική σφαίρα του αυτεξούσιου πάνω στο ίδιο τους το σώμα.

Αυτό είναι όλο. Σε αυτό το σύστημα λόγου δεν υπάρχει η ελευθερία απόσυρσης από την κατασκευή ενός εμβρύου. Δεν έχεις το δικαίωμα να αρνηθείς την παραγωγή μιας καινούργιας ζωής. Δεν υπάρχουν εργασιακά δικαιώματα στον τομέα της ανθρωπότητας. Θα περίμενε καμία τα βιβλία ιστορίας να ήταν γεμάτα από αφηγήσεις σκληρών αγώνων, όπου οι εκπρόσωποι των φτωχών Αμερικανών με μήτρα επιμένουν σε αυτά τα δικαιώματα, τα προνόμια και τις ελευθερίες. Δυστυχώς, θα απογοητευτεί.

Ενώ το κίνημα για την απελευθέρωση των γυναικών, πενήντα χρόνια πριν, αγωνιζόταν για την κατάργηση όλων των νόμων περί εκτρώσεων, το καλύτερο που μπορεί να αρθρώσει σήμερα η Planned Parenthood είναι ένα όραμα ρυθμιζόμενης νομιμοποίησης. Ενώ οι επιτροπές *Μισθός για την Οικιακή Εργασία* δήλωναν τότε ότι «κάθε αποβολή συνιστά εργατικό ατύχημα», καθώς στον καπιταλισμό κάθε τόπος είναι ένας αλλοτριωμένος εργασιακός χώρος κύησης, δεν υπάρχει καμία εγγύηση ότι στις πορείες γυναικών του εικοστού πρώτου αιώνα θα εμφανιστεί έστω και ένα πανό για δωρεάν ιατροφαρμακευτική φροντίδα για όλες¹⁶, ή για δωρεάν καθολική φροντίδα παιδιών όλο το εικοσιτετράωρο, ή για πληρωμένη γονική άδεια. Και στον απόηχο της δεκαετίας του '80, μόλις πριν από δύο δεκαετίες, το μόνο που μπορούσαν να ονειρευτούν οι Αμερικανοί πολιτικοί σε σχέση με την παραγωγή εμβρύων, ήταν ότι, εφόσον έχει ήδη ξεκινήσει η κύηση, η διακοπή της θα έπρεπε να είναι –για να παραθέσω τα λόγια του Μπιλ Κλίντον (Bill Clinton) και της Χίλαρι (Hillary Clinton)– «ασφαλής, νόμιμη και σπάνια».

Τότε, μια εκστρατεία αναίρεσης και δικαιολογημένης απαξίωσης που ξεκίνησε από αριστερές φεμινίστριες είχε κατορθώσει να εξαλείψει το «ασφαλής, νόμιμη και σπάνια» από το λεξιλόγιο των προοδευτικών, προς όφελος του «ασφαλής και νόμιμη» (ή, ενίοτε του «ασφαλής, νόμιμη και προσβάσιμη»). Ωστόσο, όπως μαρτυρούν και τα πιο πρόσφατα σχόλια της Τάλσι Γκάμπαρντ (Tulsi Gabbard)¹⁷, η αφοσίωση στην αρχική πολιτική της «σπάνιας» έκτρωσης παραμένει ισχυρή μεταξύ μεμονωμένων Δημοκρατικών βουλευτίνων και βουλευτών.

Τί διαδέχθηκε το «ασφαλής, νόμιμη και σπάνια»; Μα φυσικά η πλαισίωση με όρους υγειονομικής φροντίδας. Είναι δύσκολο, σε αυτό το στάδιο, να φανταστούμε μια εποχή όπου η συζήτηση για υγειονομική περίθαλψη δεν ήταν πανταχού παρούσα. Ωστόσο ήταν χάρη στις ακούραστες προσπάθειες των κινημάτων βάσης που έλαβε χώρα αυτή η ρητορική μετατόπιση. Ιδίως, χάρη στη δράση δικτύων από αγωνίστριες της αναπαραγωγικής δικαιοσύνης που εξυπηρετούσαν, προασπίζονταν και προέρχονταν

¹⁶ ΣτΜ. Η συγγραφέας αναφέρεται στο σύνθημα Medicare for all.

¹⁷ <https://www.vox.com/2019/10/18/20917406/abortion-safe-legal-and-rare-tulsi-gabbard>

από αμερικανικές πόλεις με πληθυσμούς κατά κανόνα χαμηλού εισοδήματος, παρανομοποιημένους, φυλετικά οργανωμένους και που, ορισμένες φορές, είχαν υποστεί στειρώσεις χωρίς τη συναίνεσή τους.¹⁸

Βέλτιστη πρακτική στο κυρίαρχο περιβάλλον του κινήματος υπέρ της επιλογής είναι, πλέον, η υπεράσπιση της έκτρωσης στο όνομα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, με την αιτιολογία ότι πρόκειται για ιατρική πράξη. Αυτό είναι υπέροχο, κατά πρώτον, γιατί έτσι έχουμε κρατήσει το κομμάτι της ασφάλειας: η ιατρική, στο κάτω κάτω, έχει ως προορισμό να κάνει τη σάρκα μας όσο το δυνατόν πιο ασφαλή για να την σωματοποιούμε. Κατά δεύτερον, η υγειονομική πλαισίωση επιτρέπει τον διακριτικό υποβιβασμό της αρχικής ιδέας περί «νομιμοποίησης» της έκτρωσης. Άλλωστε, η υγειονομική περίθαλψη δεν απαιτεί συνήθως νομιμοποίηση. Ως αποτέλεσμα, η κοινή λογική κλίνει διαισθητικά προς την «απορρύθμιση» ή την «απεγκληματοποίηση» –δηλαδή την απεγκληματοποίηση της κύησης¹⁹.

Δεν έχει σημασία, όμως, όπως σπεύδουν πάντα να συμπληρώσουν οι ακτιβίστριες της αναπαραγωγικής δικαιοσύνης, αν κάτι έχει επαναδιατυπωθεί ως υγειονομική περίθαλψη, όταν, ως γνωστόν, δεν μπορείς να βρεις τα λεφτά για αυτήν την υγειονομική περίθαλψη. Δεν μπορούμε να επιλέξουμε πράγματα που δεν μπορούμε να αποκτήσουμε. Ας μιλήσουμε, λοιπόν, για την «ελεύθερη» πρόσβαση. Ο αγώνας μας για αναπαραγωγική ελευθερία πρέπει να καταστήσει σαφές ότι η δικιά μας ελευθερία είναι ο εχθρός –και όχι μία ακόμη εκδοχή– της διπλής ελευθερίας του καπιταλισμού, κάτω από την αιγίδα του οποίου, πριγκίπισσες και πένητες μπορούν εξίσου να αγοράζουν αναπαραγωγική ασφάλεια και να καταναλώνουν αναπαραγωγική υγειονομική φροντίδα.

Στον αξιότιμο κόσμο της φεμινιστικής μεσαίας τάξης ακούγεται ακόμη ως καθαρή τρέλα η πρόταση ότι οι εκτρώσεις δεν θα πρέπει να κοστίζουν τίποτα (παρ' όλο που έφηβοι με

¹⁸ ΣτΜ. Γίνεται αναφορά στη διαβόητη πολιτική της καταναγκαστικής στειρώσης που εφάρμοσε συστηματικά το αμερικανικό κράτος κατά τη διάρκεια του 20^{ου} αιώνα. Η πρακτική αυτή υλοποιούσε, ουσιαστικά, τα πορίσματα της θεωρίας της ευγονικής, που κυριαρχούσε στη μεταρρυθμιστική τάση της αμερικανικής κεντρικής πολιτικής, ήδη από τα τέλη του 19^{ου} αιώνα. Απαντώντας στις δημογραφικές, κοινωνικές και ταξικές ανακατατάξεις της αμερικανικής κοινωνίας, το κίνημα της ευγονικής προσπάθησε να ισχυροποιήσει τη θέση των κυρίαρχων τάξεων, επιβάλλοντας τον διαχωρισμό. Στοχοποίησε άτομα με αναπηρίες, φυλετικές μειονότητες, προλεταριακά στρώματα και παρανομοποιημένους πληθυσμούς ως «ακατάλληλους» για αναπαραγωγή. Στο πρώτο μισό του 20^{ου} αιώνα και με τη σύμφωνη γνωμοδότηση του Ανώτατου Δικαστηρίου με βάση την απόφαση *Μπακ εναντίον Μπελ* (Buck v. Bell) του 1927, τριάντα δύο από τις Ηνωμένες Πολιτείες πέρασαν νόμους υπέρ της καταναγκαστικής στειρώσης και οργάνωσαν κλινικές που εφάρμοζαν τους νόμους αυτούς, συχνά χωρίς καν την πρότερη ενημέρωση των θυμάτων τους. Δεν είναι τυχαίο ότι οι νόμοι αυτοί υπήρξαν έμπνευση για την εφαρμογή αντίστοιχων πολιτικών στη ναζιστική Γερμανία. Υπολογίζεται ότι συνολικά γύρω στους 70.000 ανθρώπους υπέστησαν καταναγκαστικές στειρώσεις, ενώ από τα μέσα της δεκαετίας του '50, τα προγράμματα καταναγκαστικής στειρώσης στοχοποιούσαν κατά κύριο λόγο μαύρες γυναίκες. Μέχρι τότε, τη συστηματική υποτίμηση των μαύρων πληθυσμών εξασφάλιζε το καθεστώς απαρχαίντ και η νομοθεσία Τζιμ Κρόου (Jim Crow). Με τη σταδιακή άρση των φυλετικών διαχωρισμών που επέβαλαν τα κινήματα των μαύρων, η επαναεπιβεβαίωση της λευκής υπεροχής και των φυλετικών ιεραρχιών επιτεύχθηκε και μέσα από τον έλεγχο της αναπαραγωγής και την καταναγκαστική στειρώση. Οι νόμοι για την καταναγκαστική στειρώση αρχίζουν προοδευτικά να καταργούνται μέσα στη δεκαετία του '70, χωρίς, όμως, να εξαφανιστούν πλήρως.

¹⁹ <https://salvage.zone/gestational-decrist/>

πλούσιους γονείς τηλεφωνούν διαρκώς σε τηλεφωνικές γραμμές άμεσης βοήθειας για εκτρώσεις). Ομοίως, παρά την επέλαση της εκστρατείας *Φώναξε την έκτρωσή σου!*²⁰, παραμένει ασυνήθιστο το άκουσμα της άποψης ότι οι εκτρώσεις δεν θα πρέπει να συνοδεύονται από στίγμα, ότι θα πρέπει να αποϊατροκοποποιηθούν ή να παρέχονται «κατά παραγγελία, χωρίς περαιτέρω ερωτήσεις». Πλέον, οι ορδές των pussyhats²¹ δεν εφαρμόζουν τη στρατηγική του Κλίντον, δηλαδή να ενισχύουν ρητά τον στιγματισμό του ίδιου πράγματος που υποτίθεται ότι υπερασπίζονται. Εντούτοις, ο παρακλητικός και απολογητικός τόνος παραμένει: *Όλες συμφωνούμε ότι η έκτρωση δεν πρέπει να χρησιμοποιείται ως αντισύλληψη, έτσι δεν είναι κυρίες μου; Ας παραμείνουμε λογικές, εντάξει; Ακόμα κι αν δεν συνιστά δολοφονία. Που δεν συνιστά!!! Αλλά είναι εγγενώς θλιβερή και δύσκολη και τραυματική. Οι περισσότερες που κάνουν είναι ήδη μητέρες. Ακούστε, αυτό δεν είναι πολιτικό ζήτημα.*

Ελικρινά, δεν υπάρχει τίποτα πιο πολιτικό. Όπως δήλωνε η Λόρα Μπριγκς (Laura Briggs) το 2018²², στις Ηνωμένες Πολιτείες, όλες οι πολιτικές έχουν γίνει πολιτικές της αναπαραγωγής. Όσο περισσότερο το Πολιτικό –με Π κεφαλαίο– αποκειμενοποιεί τους αναπαραγωγούς, τόσο περισσότερο η πολιτική της αναπαραγωγής απλώνει και φουντώνει. Στις πολιτείες του Νότου και σε άλλες ερήμους αναπαραγωγικής φροντίδας ανά τον κόσμο, ένα μεγάλο μέρος της υλικής πρόσβασης στον συνδυασμό χαπιών μifeπριστόνης και μισοπροστόλης, ένα μεγάλο μέρος της παροχής διαστολής και απόξεσης, ακόμη και εκτρώσεων σε προχωρημένη εβδομάδα κύησης, οργανώνονται τελείως έξω από την επίσημη πολιτική. Σε Ευρώπη και Νότια Αμερική, ομάδες άμεσης δράσης χρησιμοποιούν τηλεκατευθυνόμενα αεροσκάφη και πλωτές θαλάσσιες κλινικές για να φέρουν τις εκτρώσεις κοντά στον κόσμο.

Στις Ηνωμένες Πολιτείες υπάρχουν αρκετές χιλιάδες τοπικές πρωτοβουλίες οικονομικής υποστήριξης εκτρώσεων, ομάδες που αναλαμβάνουν τη συνοδεία σε κλινικές, ταμεία νομικής υποστήριξης και εκστρατείες από κοινότητα που αναλαμβάνουν να διδάξουν τεχνικές αυτοδιαχειριζόμενης έκτρωσης. Πολλές που χρειάζονται χειρουργικές εκτρώσεις ταξιδεύουν συνεχώς στα παράνομα ραντεβού τους με τη βοήθεια διαπολιτειακών δικτύων που τις φυγαδεύουν. Τα δίκτυα αυτά αποκαλούνται από κάποιους (και όχι από άλλους) «υπόγειοι σιδηρόδρομοι»²³.

²⁰ ΣτΜ. Το *Φώναξε την έκτρωσή σου* (#ShoutYourAbortion) είναι μια καμπάνια στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης όπου άνθρωποι μοιράζονται τις εμπειρίες από την έκτρωσή τους με στόχο την αποστιγματοποίηση και το «τέλος της ντροπής». Η εκστρατεία αυτή ξεκίνησε τον Σεπτέμβριο του 2015 με πρωτοβουλία Αμερικανίδων ακτιβιστριών, ως απάντηση στις προσπάθειες της Βουλής των Αντιπροσώπων να καταργήσει τη χρηματοδότηση της Planned Parenthood.

²¹ ΣτΜ. Τα pussyhats ήταν σκουφάκια ροζ χρώματος, συνήθως πλεχτά αλλά και υφασμάτινα, οι κορυφές των οποίων σχημάτιζαν μύτες που έμοιαζαν με αυτιά γάτας. Υπήρξαν αρχική ιδέα του Pussyhat Project και φορέθηκαν εκτεταμένα στις μαζικότερες Πορείες Γυναικών που έλαβαν χώρα παγκοσμίως στις 21 Ιανουαρίου του 2017, την επομένη της ορκωμοσίας του Ντόναλντ Τραμπ (Donald Trump) ως Προέδρου των Ηνωμένων Πολιτειών.

²² <https://www.youtube.com/watch?v=TuAGHiN4KU4>

²³ ΣτΜ. Ως Υπόγειος Σιδηρόδρομος (Underground Railroad) έχει μείνει στην ιστορία το κρυφό και παράνομο δίκτυο φυγάδευσης Αφροαμερικανών δούλων από τις δουλοκτητικές πολιτείες προς τον Βορρά και τον

«Αν η έκτρωση είναι δικαίωμα», έγραψε πρόσφατα η Έριν Μαγκλάκι (Erin Maglaque) στο London Review of Books, «τότε είναι ένα ασταθές δικαίωμα που βασίζεται στα καπρίτσια των δικαστών και σε μια σχέση ιδιοκτησίας με το σώμα που συσκοτίζει κάθε τι πραγματικό και ριζοσπαστικό σχετικά με την κύηση»²⁴. Ανατρέχοντας στη διακυβέρνηση της αναπαγωγής στην πρόιμη νεωτερική Ιταλία, καθώς και στις δικές της εμπειρίες από την κυοφορία και την έκτρωση, η Μαγκλάκι καταδεικνύει τα στενά όρια της «ιδιωτικότητας» και της «ιδιοκτησίας», ως εννοιολογικών εργαλείων για την κατανόηση της ανθρωγένεσης. «Ίσως υπάρχει κάτι που μπορούμε να διδαχθούμε από την εποχή όπου η εγκυμοσύνη ήταν κατοχή», καταλήγει, «όχι κάποιου άλλου, αλλά από κάποιον άλλο: όταν ένα ανεπιθύμητο έμβρυο ήταν τόσο πολύτιμο όσο μια φέτα χοιρομέρι, και η έκτρωση τόσο εξαγνιστική όσο ένας εξορκισμός»²⁵.

Οι γεννήτορες βιώνουν την κατοχή από κάποιον άλλον. Οι έγκυοι καταλαμβάνονται από ένα ξένο αντικείμενο. Γι' αυτό, άλλωστε υπάρχει και ο πλακούντας: για να προστατεύει το έμβρυο από τις αυθόρμητες προσπάθειες του ενήλικου σώματος να το αποβάλει, ενώ την ίδια στιγμή προστατεύει το ενήλικο σώμα από τις απόπειρες των εμβρυικών κυττάρων να ρουφήξουν και να πάρουν όλα τα θρεπτικά συστατικά του. «Η ζωή δεν είναι προεπιλογή», για να δανειστώ τη γλώσσα του Τίμοθι Μόρτον (Timothy Morton). Αντιθέτως, «η ζωή ως τέτοια, είναι μια μορφή έκτρωσης»²⁶. Αυτό που νομίζω πως εννοεί ο Μόρτον με τα παραπάνω, είναι ότι η «επιτυχία» μιας διαδικασίας ανθρωπίνης κύησης πηγαινεί τόσο αντίθετα σε αυτό που επιδιώκουν ορισμένα μέρη της «φύσης» μας, ώστε, κατά μία έννοια, να αντιπροσωπεύει την αποτυχία μιας αποτυχίας, τον τερματισμό ενός τερματισμού. Οι γεννήσεις, εν ολίγοις, είναι πάντοτε ανωμαλίες, πάντοτε θαύματα.

Άλλο ένα θαύμα: χάρη στη λαϊκή επιστήμη και τη χρήση βοτάνων επί χιλιετηρίδες, ένα ανεπιθύμητο έμβρυο μπορεί, με προσοχή, να αποσυνδεθεί και να απεγκλωβιστεί με ασφάλεια από τον άνθρωπο. Ο σχεδιασμός του ανθρώπινου πλακούντα καθιστά κάτι τέτοιο πολύ επικίνδυνο αλλά μαίες, μάγισσες και θεραπεύτριες ανά τους αιώνες, μας έχουν παραδώσει τις πιο ασφαλείς μεθόδους. Ακόμη και σήμερα, οι βοηθοί μητρότητας και έκτρωσης αντιλαμβάνονται το έργο τους ως ιερό λειτούργημα²⁷. Το ότι η ζωή δεν είναι προεπιλογή είναι ένας εξαιρετικός λόγος για να γιορτάσουμε, όχι μόνο τους θριάμβους της δημιουργίας ζωής αλλά και, κατά κάποιον τρόπο, τις αρνήσεις δημιουργίας ζωής που καθιστούν εφικτούς αυτούς τους θριάμβους.

Καναδά, κατά την εποχή της δουλείας στις Η.Π.Α. Το δίκτυο οργανώθηκε από μαύρους/ες απελεύθερους/ες αλλά και λευκούς υποστηρικτές της κατάργησης της δουλείας.

²⁴ <https://www.lrb.co.uk/the-paper/v43/n03/erin-maglaque/like-a-slice-of-ham>

²⁵ ο.π.

²⁶ <https://www.patreon.com/timothymorton>

²⁷ <https://scalawagmagazine.org/2022/05/abortion-in-georgia/>

Η λογική της, βαθιά φυσικοποιημένης, αναπαραγωγικής κοινωνικής τάξης του καπιταλισμού, είναι η λογική ενός ναταλισμού εναντίον της ζωής. Τη μέθοδό της, την έχει συνοψίσει μεστότατα η Έβελιν Νακάνο Γκλεν (Evelyn Nakano Glenn)²⁸: καταναγκαστική φροντίδα. Υποστηρίζω το εξής: η επιβεβλημένη κύηση είναι καλύτερα κατανοητή ως η πιο βαθιά παρέμβαση, από πλευράς φυσιολογίας, για τον εξαναγκασμό ανθρώπων στη φροντίδα. Με άλλα λόγια, το λεγόμενο στρατόπεδο υπέρ της ζωής έχει ξεκινήσει μια σταυροφορία (φυσικά), όχι μόνο υπέρ της καταναγκαστικής περιγεννητικής φροντίδας του εμβρύου από το άτομο που κυοφορεί, αλλά και για ολόκληρες ζωές καταναγκαστικής, ιδιωτικοποιημένης φροντίδας. Αποτελεί μόνιμη πηγή απογοήτευσης για μένα, ως παρα-ακαδημαϊκό, το γεγονός ότι ο εξαναγκαστικός χαρακτήρας της φροντίδας στον καπιταλισμό εξακολουθεί να υποτονίζεται, παρά τη «στροφή στη φροντίδα» της ακαδημαϊκής κοινότητας. Σε ορισμένους κύκλους αυτού του, δεδηλωμένα, κριτικού πεδίου, ενίοτε λέγεται επίμονα, στο ύφος των *The Beatles*, ότι αυτό που χρειάζεται ο κόσμος είναι απλά φροντίδα, φροντίδα, φροντίδα. Στον βαθμό που η φροντίδα παρουσιάζεται ρομαντικοποιημένη, ουδέτερη και σε πλήρη αφαίρεση από τον καπιταλισμό, την πατριαρχία και το κράτος, δεν μπορεί να υπάρξει χειραφετητική πολιτική γύρω από αυτήν.

Όσες βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της καταναγκαστικής φροντίδας θα εκπλαγούν να ακούσουν ότι η φροντίδα είναι ένα αναπαλλοτρίωτο αγαθό που απλά χρειάζεται μεγαλύτερη χρηματοδότηση. Όσοι υιοθετούν μια λογική κατάργησης, δε θα πάνε πολύ μακριά όσο συνεχίζουν να σκέφτονται τη φροντίδα με αυτόν τον τρόπο. Όχι, τα ζητήματα της πολιτικής της φροντίδας που έχουν το περισσότερο ζουμί, εδράζουν σε ερωτήματα όπως: *φροντίδα πώς; Φροντίδα γιατί; Φροντίδα πού;* Και αυτά είναι ερωτήματα νεκροπολιτικής, όχι απλά βιοπολιτικής. Το να τα προσεγγίσουμε σημαίνει αναπόφευκτα να διερωτηθούμε: από ποιο και από τί θα αποσύρουμε τη φροντίδα; Δεν επιχειρηματολογώ υπέρ μιας βολονταριστικής δράσης εναντίον δισεκατομμυριούχων, εύθραυστων λευκών και δεσποτικών εμβρυικών ιστών. Αυτό που με ενδιαφέρει είναι το τί θέλουμε να δούμε να «αποσυρθεί» από το, αναγκαστικά επιλεκτικό, αναπαραγωγικά «υποβοηθητικό» όραμά μας. Ποιες ζωές, ποια νοικοκυριά, ποιες κοινωνικές σχέσεις, ποιους κόσμους θα πρέπει να σταματήσουμε να παράγουμε, προκειμένου να παράξουμε αυτούς που επιθυμούμε; Διότι η ζωή είναι αδιαχώριστη από το αντίθετό της. Στην πραγματικότητα, η ζωή είναι εφικτή ακριβώς επειδή υπάρχει θάνατος. Η καλή ζωή, αν ποτέ ενσαρκώνεται ως τέτοια, είναι προϊόν απροσμέτρητων επιλογών να μη δώσουμε πνοή σε ορισμένες άλλες μορφές ζωής.

Επί του παρόντος, τη φροντίδα μας, μάς την έχουν αφαιρέσει. Την αγοράζουν και εμείς την πουλάμε, κατά κύριο λόγο, επειδή πρέπει να φάμε. Αλλά οι ροές των αγορών παραμορφώνουν επίσης και τις αισθήσεις μας: όπως περιγράφει η Καλίντι Βόρα (Kalindi Vora) στο βιβλίο της *Life Support: Biocapital and the New History of Outsourced Labor*²⁹, οι άνθρωποι σε ολόκληρο τον κόσμο πραγματικά έχουν την εντύπωση ότι τα λευκά

²⁸ Glenn, Evelyn Nakano. *Forced to Care: Coercion and Caregiving in America*, Cambridge, MA: Harvard University Press, 2010.

²⁹ <https://antipodeonline.org/2019/01/25/life-support-biocapital-and-the-new-history-of-outsourced-labor/>

νοικοκυριά της αμερικανικής μεσαίας τάξης έχουν περισσότερες ανάγκες σε παροχές φροντίδας από ό,τι τα μη-λευκά σπιτικά οπουδήποτε αλλού. Την ίδια στιγμή, σε αυτήν την αποικία ρατσιστών με πίστη στην ανωτερότητα της λευκής φυλής, η κατασκευή εμβρύων πανηγυρίζεται με απολύτως παράφορο συναισθηματισμό, αλλά δεν απολαμβάνει σχεδόν καμία χρηματοδότηση, εκτός από μερικές λεγόμενες φοροαπαλλαγές και επιστροφές φόρου υπέρ της οικογένειας και ανάλογα με τον αριθμό των τέκνων. Μακριά από το να υποστηρίζεται, η προλεταριακή αναπαραγωγή στην Αμερική είναι υλικά υποτιμημένη. Η αντισύλληψη δεν καλύπτεται από δημόσιες δαπάνες. Η φροντίδα των παιδιών, η ανατροφή, η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, η στέγαση δεν καλύπτονται από δημόσιες δαπάνες (παρά με τους πιο μηδαμινούς και ταπεινωτικούς τρόπους). Ωστόσο, μια ανθρώπινη σύλληψη είναι περιουσιακό στοιχείο του κράτους. Ενώ το μέλλον της φροντίδας του ιδιωτικοποιείται πλήρως στο πυρηνικό νοικοκυριό, ταυτόχρονα η ύπαρξη ενός εμβρύου στο σώμα ενός κυοφορούντος ανθρώπου διατρανώνεται δημόσια. Το πιο παράλογο απ' όλα: αυτή η κατάσταση πραγμάτων ακούγεται στους περισσότερους από εμάς ως περιγραφή μιας φυσικής κατάστασης.

Προσπαθώ να κινήσω το ενδιαφέρον της Αριστεράς για την κυριολεκτική κατασκευή ανθρώπων –δηλαδή, την ανθρωγένεση– ως μια μη ικανοποιητικά επεξεργασμένη μορφή συν-ποίησης και εργασίας, που δοκιμάζει την προθυμία μας να σκεφτούμε ότι η εργασία και η αλληλεγγύη, ίσως, πάντοτε ήδη (always already), σχίζουν και κολυμπούν μέσα στο αίμα και τα σωθικά του άλλου. Θέλω να βάλω σε πειρασμό την Αριστερά να σκεφτεί την κυοφορία ως έναν τρόπο εκπαίδευσης της επιθυμίας και της ικανότητάς μας να φανταστούμε την αυτοκατάργηση της εργατικής τάξης. Πώς λειτουργεί η εναντίωση στην εργασία στο πλαίσιο της εργασίας φροντίδας; Ξέρω πως δεν είναι, ή πως δεν γίνεται να είναι, αλλά πολλές φορές αισθάνομαι ότι αυτή η ανοιχτή συλλογιστική που αναλαμβάνω, είναι μοναχική υπόθεση. Τα τελευταία πέντε χρόνια, προσπάθησα να γράψω έναν ύμνο στο υψηλό, διεστραμμένο, ακραίο άθλημα του τοκετού στην πρώτη σελίδα ενός μανιφέστου για την κομμουνιστικοποίηση της φροντίδας. Ενόχλησα τους επιστήμονες στα εργαστήρια εκτογεννητικής έρευνας³⁰ που βρίσκονται λίγο πιο κάτω από το μέρος όπου ζω, στη Φιλαδέλφεια³¹. Εκεί, οι ερευνητές καταπιάνονται με την «κυοφορία» εμβρύων προβάτων και πρόωρων ανθρώπινων εμβρύων σε «βιοσακούλες»³², αν και για εχθρικούς λόγους και με χρηματοδότηση από τον εχθρό. Δεν είμαι η μόνη που σκέφτεται την άρνηση εργασίας στην ανθρωγένεση. Αυτό θα ήταν αδύνατο. Αν είσαι εκεί

³⁰ ΣτΜ. Εκτογένεση ονομάζεται η διαδικασία κύησης ενός εμβρύου έξω από τη βιολογική μήτρα. Οι αντίστοιχες τεχνολογίες βρίσκονται ακόμη σε πειραματικό στάδιο με την επιστημονική ομάδα του Παιδιατρικού Νοσοκομείου της Φιλαδέλφεια, που αναφέρει η συγγραφέας, να ηγείται της έρευνας.

³¹ <https://logicmag.io/bodies/do-electric-sheep-dream-of-water-babies/>

³² ΣτΜ. Bio-bags – Πλαστικοί βιολογικοί σάκοι με συνθετικό αμνιακό υγρό που χρησιμοποιούνται πειραματικά για την εκτογεννητική ανάπτυξη ζωικών εμβρύων, λειτουργώντας ως τεχνητές μήτρες.

έξω, συντρόφισσα, σε παρακαλώ, ας ενώσουμε τις δυνάμεις μας. Χάνω χρόνο με το να σκέφτομαι και να αγωνίζομαι μοναχή.

Μπορούμε να ξεκινήσουμε με τα βασικά. Από που προέρχονται οι άνθρωποι; Μου φαίνεται ότι αξίζει να διευκρινίσουμε πως, μέχρι στιγμής (με δεδομένο ότι η εκτογένεση δεν υπάρχει ακόμη), οι άνθρωποι αναπτύσσονται από μικροσκοπικά σώματα που βγαίνουν από τα σώματα άλλων ανθρώπων. Το DNA αυτών των άλλων ανθρώπων είναι τελείως διαφορετικό από εκείνο του μικροσκοπικού σώματος, παρ' όλο που τα μόρια που εμπλέκονται σε αυτό το ξενοφιλόξενο ξεκαθάρισμα λογαριασμών είναι τα ίδια μόρια. Κατά τη διάρκεια αυτής της αντιπαράθεσης, η σάρκα εργάζεται μεταβολικά για να παράξει περισσότερη ανθρώπινη σάρκα, για να κατασκευάσει εμβρυικούς οφθαλμικούς βολβούς, για να χτίσει εμβρυικό οστικό ιστό, κλπ. Τα σώματα δεν είναι ένα και σίγουρα δεν είναι δύο.

Ανακαλέστε αυτό το αγαπημένο παλιό φεμινιστικό επιχείρημα για την ετυμολογία της λέξης άτομο: ότι εξ' ορισμού αποκλείει τη γυναίκα, μιας και αυτή ορίζεται από την αναπαραγωγική της ικανότητα. Η κυρίαρχη, αδιαίρετη φύση του δυτικού ανθρώπου οικοδομήθηκε, καταπώς λέγεται, στην κατασκευή ως Άλλων, όσων φέρουν μήτρα –και κατά συνέπεια μια δυνητικά πολλαπλή, διαίρεσιμη ανατομία. Με άλλα λόγια, το άτομο που μπορεί να προβάλλει αξιώσεις του τύπου «Δικό μου το σώμα, δική μου και η επιλογή», δεν είναι εξ' ορισμού έγκυος. Εξ' ορισμού, οι άνθρωποι που κυοφορούν δεν είναι άτομα.

Η Τσικάκο Τακεσίτα (Chikako Takeshita)³³ έχει επινοήσει ένα ουσιαστικό για την απόδοση αυτής της κατάστασης: το *μητεροέμβρυο*. Η ίδια προσφέρει μια εναλλακτική οντολογία του επίτοκου σώματος –μια οντολογία που καταρρίπτει την υλική διάκριση μεταξύ του «μητρικού» και του «εμβρυικού»– και επιμένει ότι πρέπει να μάθουμε να σκεφτόμαστε το «ολοβίωμα-μητεροέμβρυο»³⁴ ως μια cyborg φιγούρα που σπάει τα όρια, έναν κυβερνοοργανισμό που εμπλέκεται σε συμβιωτική και συμβιογεννητική συμπαραγωγή. Η παρέμβαση της Τακεσίτα μας υποδεικνύει, πιστεύω, έναν δρόμο πέρα από το θεωρητικό αδιέξοδο, με το οποίο οι φεμινίστριες προσπαθούν επί δεκαετίες να διεξάγουν έναν απελευθερωτικό αγώνα που είναι πέραν του ανθρώπινου –τον αγώνα των ολοβιωμάτων-μητεροέμβρυο– στο έδαφος του ανθρωπισμού.

³³ Takeshita, Chikako. From Mother/Fetus to Holobiont(s): A Material Feminist Ontology of the Pregnant Body, *Catalyst: Feminism, Theory, Technoscience*, 3 (1), 1-28. Προσβάσιμο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <https://catalystjournal.org/index.php/catalyst/article/view/28787>

³⁴ ΣτΜ. Holobiont – ολοβίωμα. Ορολογία που εισήγαγε πρώτος ο Γερμανός θεωρητικός βιολόγος Άντολφ Μάγιερ-Άμπιτς (Adolf Meyer-Abich) το 1943. Η «ολιστική» του προσέγγιση δεν ήταν ιδιαίτερα συμβατή με τις θεωρίες των ναζιστών για φυλετική καθαρότητα, γι' αυτό και δεν του παραχωρήθηκε ποτέ καθηγητική έδρα όσον καιρό παρέμεινε το Τρίτο Ράιχ στην εξουσία. Κατόπιν, ο όρος επανεισήχθη, μάλλον ανεξάρτητα και μάλλον εκ νέου από την Δρ. Λιν Μαργκούλις (Dr. Lynn Margulis) στο βιβλίο της *Symbiosis as a Source of Evolutionary Innovation*, το 1991. Αντί να αντιλαμβάνεται κάθε οργανισμό ως ξεχωριστή οντότητα, ο όρος ολοβίωμα έρχεται να περιγράψει τόσο τον ξενιστή, όσο και άλλα είδη που κατοικούν γύρω του ή και εντός του ως διακριτή οικολογική μονάδα. Συνήθως το ολοβίωμα περιλαμβάνει έναν ευκαρυωτικό οργανισμό (ένας τέτοιος είναι και ο άνθρωπος) και το σύνολο των μικροβίων (μικροβίωμα), ιών, παράσιτων, μυκήτων κ.λπ. που συμβιώνουν μέσα του.

Εξάλλου, γιατί να μην το βροντοφωνάξουμε; Η ελευθερία που μας παρέχουν οι εκτρώσεις από την καταναγκαστική εργασία/τεκνοποιία, είναι μια εμβρυοκτόνος ελευθερία. Μόνο σκοτώνοντας το έμβρυο που κουβαλά μέσα του, μπορεί το μητεροέμβρυο να παύσει να είναι «τμήσιμο» και να επανεισαχθεί στη σφαίρα των υποτιθέμενων «α-τόμων». Η έκτρωση είναι αυταπόδεικτα, τουλάχιστον εμπειρικά, μια φονική πράξη. Είναι επίσης, και χωρίς καμία αμφιβολία, υγειονομική φροντίδα, και σίγουρα, εκ των ων ουκ άνευ της σωματικής αυτονομίας. Οφείλουμε να σταματήσουμε να παιδιαρίζουμε με το να προσποιούμαστε ότι δεν υπάρχει τίποτε στην έκτρωση που να θανατώνεται. Κάτι υπάρχει εκεί: όχι ένα πρόσωπο, αλλά μια πρωτο-οντότητα, ένα πλάσμα όπως μια πεταλούδα, μια νυφίτσα, μια φάλαινα. Και η έκτρωση όντως σκοτώνει αυτό το πλάσμα. Είναι, επίσης, απίστευτα ευεργετικό για τους ανθρώπους όταν αυτό επιτρέπεται να συμβεί. Για τις εκτρώσεις δεν μετανιώνουμε. Παρ' όλο που αφορούν τη θανάτωση κάποιου πράγματος, οι εκτρώσεις αποδεδειγμένα, και με συγκλονιστικό τρόπο, παράγουν ευτυχία³⁵.

Τη θανάτωση οποιουδήποτε πλάσματος –ακόμη και μιας ταινίας στο έντερό μας– πρέπει να την παίρνουμε στα σοβαρά. Ως εκ τούτου, στην πραγματικότητα συμφωνώ με τους φασίστες υποστηρικτές της καταναγκαστικής κύησης, ότι η ηθική αντιμετώπιση των εμβρύων είναι κάτι που πρέπει να έχουμε στη λίστα με τα πράγματα που πρέπει να κάνουμε. Ως κομμάτι του αντιφασιστικού αναπαραγωγικού ουτοπισμού μου, θα ήθελα κάποια μέρα να φτάσω στο αδιανόητο –ακόμη– σημείο όπου θα αποδίδουμε στα έμβρυα ηθική μέριμνα, κάτι που ίσως γίνει εφικτό χάρη στις εκτογεννητικές τεχνολογίες που θα ελέγχονται από τους ίδιους τους γεννήτορες. Δεν πρόκειται για έναν σημαντικό παράγοντα που με κινητοποιεί, είναι όμως στη λίστα.

Προς το παρόν: με το να αρνούμαστε ότι οι εκτρώσεις κάτι σκοτώνουν που είναι ζωντανό, παραχωρούμε έδαφος στους οπαδούς της καταναγκαστικής κύησης και εξαναγκάζουμε τις αγωνίστριες που είναι υπέρ των εκτρώσεων σε περιεργές ακροβασίες και ελιγμούς, που περιλαμβάνουν ευφημισμούς, απολογίες και αυτοϋπονόμευση. Ας μάθουμε, λοιπόν, να μιλούμε την απαιτούμενη μη μη-βίαη γλώσσα της εναντίωσης στη βία. Η έκτρωση σκοτώνει: και σε αντίθεση με τη συντριπτική πλειοψηφία των μορφών θανάτωσης, είναι μια τεχνολογία απαραίτητη για τη συλλογική δημιουργία της καλής ζωής. Θα πρέπει να είμαστε εξίσου ελεύθερες να σκοτώνουμε τις πρωτο-οντότητες που κατοικούν απρόσκλητες τα σώματά μας, όσο είμαστε ελεύθερες να σκοτώνουμε βακτήρια, πρωτόζωα, παράσιτα κάθε λογής.

Θα πρέπει να αναγνωρίσουμε ως πολύτιμη νίκη την εγγραφή της έκτρωσης στο έδαφος της υγειονομικής φροντίδας, ακριβώς επειδή, όπως και πολλές άλλες μορφές υγειονομικής περίθαλψης που γνωρίζουμε, περιλαμβάνει τη θανάτωση. Σκεφτείτε τη λέξη *αντι-βίωση*. Σε αντίθεση με τη συντριπτική πλειονότητα των φόνων, οι εκτρώσεις μαζί με τα αντιβιοτικά αποτελούν δημόσια ηθικά αγαθά. Αν ο ανθρωπισμός δεν δύναται να χωρέσει αυτήν την κεντρική και κοινότοπη αλήθεια για τις χιλιόχρονες πρακτικές του

³⁵ Millar, Erica. *Happy Abortions: Our Bodies in the Era of Choice*, Zed Books, 2017.

είδους μας, τότε οι κομμουνιστές της κήσης θα πρέπει να απαλλαγούν από αυτόν τον ανθρωπισμό.

Η ανθρωγένεση πρέπει να απελευθερωθεί και θα απελευθερωθεί. Παραδέχομαι ότι η θέα από εδώ που στέκομαι με γεμίζει τρόμο. Μπροστά μας απλώνεται μια απέραντη συστάδα δεινών και εξαναγκασμών που θα αφορούν τις μήτρες και το πέραν-του-μητριάιου. Όμως, όπως διατείνεται η Τζένι Μπράουν (Jenny Brown)³⁶, οι άμισθοι και οι εν δυνάμει άμισθοι κυοφορούντες στις Η.Π.Α. δεν έχουν ακόμη συνειδητοποιήσει το εύρος δυνατοτήτων της διαπραγματευτικής τους δύναμης. Από τις στάχτες του Ρόου, μπορεί να αναγεννηθεί, μέσα στο καλοκαίρι, ένα κίνημα για την αναπαραγωγική ελευθερία, πιο άγριο από όλα τα προδρομικά κινήματα που αναπτύχθηκαν τη δεκαετία του '70. Για τα χρόνια που έρχονται, αυτό που ζητάω από τη συλλογική μας φαντασία είναι να δαπανήσει λίγο χρόνο για να σκεφτεί τί άλλο –εκτός από το δικαίωμα στην ιδιωτική επιλογή της κήσης ή το δικαίωμα στην ιατροφαρμακευτική φροντίδα– θα μπορούσαν να διεκδικήσουν οι έγκυοι. Ποιες ελευθερίες θα μπορούσαν να αρθρώσουν και να κατακτήσουν οι άνθρωποι που κυοφορούν;

Ας μάθουμε, μαζί με τις μη-γυναίκες συντρόφους μας, μαζί με τους ολοβιωτικούς αυτούς κυβερνοοργανισμούς, πώς να χειριζόμαστε με προσοχή τις παραγωγικές και αντιπαραγωγικές (ακόμη και καταστροφικές), αγαπητικές και βίαιες, κοσμογονικές και κοσμο-αφανιστικές, αμνιοτεχνικές δυνάμεις της ανθρωγένεσης, που δεν τελειώνουν στην εγκυμοσύνη αλλά επεκτείνονται σε ολόκληρο τον ιστό της ζωής.

Ο ορίζοντας της ελεύθερης ανθρωγένεσης μας καλεί να παράξουμε συνειδητά τη ζωή στην ειδικότητα και την συγκεκριμενικότητά της, πράγμα που σημαίνει να κατασκευάσουμε και να φροντίσουμε ορισμένα σώματα ενώ την ίδια στιγμή ξεφτιάχνουμε συνειδητά άλλα σώματα, αποσύροντας τη φροντίδα μας. Ας μάθουμε να γιορτάζουμε, χωρίς να επικαλούμαστε λόγους υγείας, αναγκαιότητας ή να καταφεύγουμε σε άλλους ειδικούς λόγους, την ομορφιά και τη δύναμη του «όχι» μιας κυοφορούσας. Η ανθρωγένεση ενάντια στην εργασία απορομαντικοποιεί τη φροντίδα και αποφυσικοποιεί τον άνθρωπο μέσα από την άσκηση της αλληλεγγύης: δικαιώνει την απόσυρση της εργασιακής δύναμης της κήσης, για οποιονδήποτε λόγο και για κανέναν.

Η Σόφι Λιούις (Sophie Lewis) είναι συγγραφέας και παρα-ακαδημαϊκός που ζει στη Φιλαδέλφεια, διδάσκει μαθήματα στο Ινστιτούτο Κοινωνικών Ερευνών του Μπρούκλιν

³⁶ <https://jacobin.com/2022/05/abortion-ban-supreme-court-alito-roe-wade-dobbs>

και δημοσιεύει δοκίμια της σε περιοδικά όπως το n+1, καθώς και σε επιστημονικά περιοδικά όπως το Feminist Theory. Η Σόφι έχει σχέση, αν και μη αμειβόμενη, με το Κέντρο Έρευνας Φεμινιστικών, Κουίρ και Διεμφυλικών Σπουδών στο Πανεπιστήμιο της Πενσυλβάνια. Μπορείτε να παρακολουθήσετε τις ομιλίες της στο lasophielle.org. Είναι συγγραφέας των βιβλίων *Full Surrogacy Now: Feminism Against Family* και *Abolish the Family: A Manifesto for Care and Liberation*, που κυκλοφορούν από τις εκδόσεις Verso Books και Salvage Editions. Τουιτάρει στο [@reproutopia](https://twitter.com/reproutopia).